

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui:

*Oleinic Igor Xxxxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar și locuitor Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.11.2017 - 15.01.2018;

Instanța de apel: 09.02.2018 - 11.04.2018;

Instanța de recurs: 13.08.2018- 28.11.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 15 ianuarie 2018, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, s-a încetat procesul penal în privința lui Oleinic Igor, vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională conform art. 55 Cod penal, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 /una sută/ unități convenționale, ceea ce constituie 5 000 /cinci mii/ lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că Oleinic Igor, acționând în mod intenționat și urmărind scopul procurării și păstrării munițiilor, la o dată nestabilită de către organul de urmărire penală a procurat și a păstrat un cartuș cu glonț cu miez de oțel, cu lovitură centrală, cal.7.62x39 mm., confecționat la uzina producătoare din or. Lugansk, Russia, în a. 1950, util pentru tragere, acest tip de cartuș fiind destinat pentru efectuarea de trageri din pistoale-mitraliere de tip „AK-47”, „AKM”, „AKMC”, „AK-103”, „AK-104”, puștile-mitraliere de tip „ППД” și „ППК”, care la data de 18.08.2017 în perioada de timp de la orele 16.40 până la 17.20, pe parcursul efectuării percheziției la domiciliul cet. Oleinic Igor a fost depistat și ridicat, și conform raportului de expertiză balistică nr. 34/12/2-R-1443 din 16.10.2017 face parte din categoria munițiilor.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi prin care Oleinic Igor să fie recunoscut vinovat și

condamnat în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 1 (unu) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, a suspenda executarea pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 (unu) ani.

A încasa de la Oleinic Igor în folosul statului cheltuielile judiciare suportate pentru expertiza balistică în sumă de 2 100 lei.

În motivarea apelului a indicat:

- instanța de judecată neîntemeiat a încetat procesul penal în privința lui Oleinic Igor liberându-l de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională în temeiul art. 55 Cod penal, apreciind ca circumstanțe excepționale faptul că a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, se caracterizează pozitiv, este participant la lichidarea consecințelor de la Cernobîl, este invalid de gradul 2 precum și gradul scăzut al faptei prejudiciabile;

- la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a acesteia prevăzute de art. 75 Cod penal și nefondat, conform art. 55 Cod penal, a dispus ca inculpatul să fie liberat de răspundere penală, cu atragerea lui la răspundere contravențională;

- instanța nu a luat în considerație faptul că infracțiunea comisă de Oleinic Igor face parte din categoria infracțiunilor care atentează asupra securității publice și a ordinii publice, având un pericol deosebit pentru societate, precum și faptul că inculpatul a păstrat ilegal munițiile depistate în cadrul percheziției o perioadă îndelungată de timp, începând cu anii 1994-1995, neavând intenția de a le preda benevol organelor de drept în ordinea stabilită de lege. Totodată, reeșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui, cât și a altor persoane - nu poate fi atins prin aplicarea unei pedepse atât de blânde, care poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni;

- conform procesului-verbal nr. 612 din 14.08.2017 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, Oleinic Igor era treaz, având consecințe ale consumului de droguri /f.d.24-25/;

- potrivit procesului-verbal de percheziție, la domiciliul lui Oleinic Igor, pe lângă cartușul ce face parte din categoria munițiilor a fost depistată și o seringă din plastic de unică folosință cu depuneri de culoare cafenie, care conform raportului de expertiză nr 34/12/2-R-1340 din 20.09.2017 este rășină de cannabis în proporții mici, iar potrivit certificatului eliberat de medicul narcolog, Oleinic Igor se află la evidență ca consumator de droguri;

- luând în considerație prevederile art. 24 Cod penal, persoana care a săvârșit infracțiunea în stare de ebrietate produsă de alcool sau alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală, din care motiv în privința lui Oleinic Igor nu putea fi aplicat art. 55 Cod penal;

- instanța de judecată a încălcat prevederile art. 385 alin. (1) pct.14 și 397 alin. (5) Cod de procedură penală, ceea ce ține de încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în folosul statului, or pentru expertiza balistică nr.34/12/2-R-1443 din 16.10.2017, au fost suportate cheltuieli în mărime de 2100 lei, care urmau a fi încasate de la inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2018, s-a dispus respingerea apelului declarat ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În susținerea soluției sale, Colegiul a menționat că instanța de fond, la stabilirea pedepsei lui Oleinic Igor a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, iar ținând cont de circumstanțele reale, personale și de persoana vinovată, corect a încetat procesul penal în privința acestuia în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală și atragerea la răspundere contravențională conform art. 55 Cod penal, aplicându-i sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 /una sută/ unități convenționale.

În calitate de circumstanțe atenuante instanța de fond a reținut faptul, că inculpatul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii prin recunoașterea deplină a vinovăției, căința sinceră în cele săvârșite, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă. Toate aceste circumstanțe relevă atitudinea conștiincioasă a inculpatului față de fapta comisă și urmările acesteia.

La fel, în calitate de circumstanțe atenuante instanța de fond a reținut faptul, că Oleinic Igor a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, este participant la lichidarea consecințelor accidentului de la Cernobîl din 1989, fiind invalid de gradul II ca urmare a schilodării de muncă în legătură cu avaria de la Cernobîl, la locul de domiciliu se caracterizează pozitiv.

Totodată, Colegiul nu a stabilit careva circumstanțe agravante în privința inculpatului, acuzatorul de stat în rechizitoriu la fel neindicând careva circumstanțe agravante.

Instanța de apel a consideră că apelul procurorului în aspectul invocat este declarativ și argumentele expuse nu constituie temei de admitere a apelului, deoarece sunt contradictorii circumstanțelor pe caz, fiind respins ca nefondat, mai ales că temeiuri de aplicare a unei pedepse sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal, după cum a solicitat procurorul, Colegiul nu a identificat.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, Colegiul a indicat că potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 1, 2 Cod de procedură penală, în vigoare la data examinării cauzei, se reglementa că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit

adevărul pe cauză. În cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei se achită din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Expertiza efectuată în cauza penală dată a fost dispusă de către organul de urmărire penală, pentru stabilirea stării de ebrietate a inculpatului și naturii ei, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării. Astfel, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizei judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

În atare situație, Colegiul a constatat că acuzarea a depus apelul fără careva temei legal în dovedirea circumstanțelor pe care le-a invocat drept bază al solicitării, motiv de casare a sentinței instanței de fond nefiind constatat, iar apelul declarat de procuror și în latura respectivă s-a respins ca nefondat.

5. Recurs ordinar declară procurorul, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel.

Procurorul consideră că instanța de fond, incorect a individualizat pedeapsa penală în privința inculpatului și ilegal a aplicat în privința acestuia prevederile art. 55 Cod penal.

Potrivit procesului-verbal de percheziție, la domiciliul lui Oleinic Igor, pe lângă cartușul ce face parte din categoria munițiilor a fost depistată și o seringă din plastic de unică folosință cu depuneri de culoare cafenie, care conform raportului de expertiză nr 34/12/2-R-1340 din 20.09.2017 este rășină de cannabis în proporții mici, iar potrivit certificatului eliberat de medicul narcolog, Oleinic Igor se află la evidență ca consumator de droguri. Astfel, luând în considerație prevederile art. 24 Cod penal, persoana care a săvârșit infracțiunea în stare de ebrietate produsă de alcool sau alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală, din care motiv în privința lui Oleinic Igor nu putea fi aplicat art. 55 Cod penal.

Recurentul indică că o astfel de decizie a instanței de apel nu poate fi menținută și urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceeași instanță.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Colegiul reține că procurorul indică ca temeiuri de drept pentru casarea deciziei recurate pct. 6) și 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, însă analizând decizia atacată, se conchide că temeiurile menționate nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat.*

Autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpat, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 55 Cod penal și pedeapsa stabilită, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub acest aspect.

Colegiul precizează că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele de fond au ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante și agravante stabilite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, astfel fiind respectate dispozițiile art. 61, 75-78 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la caz corect fiind aplicate prevederile art. 55 Cod penal.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul, or conform alin. (1) art. 75 Cod penal *persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod.*

Colegiul menționează că prevederile legale în această privință au fost respectate, iar criticile formulate de recurent în recurs sunt identice cu cele indicate în apel și au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. **4.1.**, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator

al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, luând în considerație faptul că Oleinic Igor a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, și-a recunoscut integral vina, la domiciliu se caracterizează pozitiv, este participant la lichidarea consecințelor accidentului de la Cernobîl din 1989, este invalid de gr. II ca urmare a schilodirii de muncă în legătură cu avaria de la Cernobîl, cât și luând în considerație gradul scăzut al faptei prejudiciabile comise, corect au conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale, ajungând la concluzia a-l libera pe Oleinic Igor de răspundere penală cu atragerea acestuia la răspundere contravențională.

Cu referire la invocarea procurorului precum că Oleinic Igor se află la evidență ca consumator de droguri, iar ținând cont de prevederile art. 24 Cod penal, în privința acestuia nu pot fi aplicate prevederile art. 55 Cod penal, Colegiul stipulează că potrivit legislației în vigoare, la stabilirea pedepsei, instanțele judecătorești pot recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe care au fost stabilite de organele de urmărire penală, au fost indicate în rechizitoriu și numai dacă au fost susținute de acuzatorul de stat în dezbaterile judiciare.

În speță, potrivit rechizitoriului (f.d. 82-83), careva circumstanțe agravante în privința învinutului procurorul nu a stabilit, iar conform art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală, *întocmind rechizitoriul procurorul urmează a indica atât circumstanțele care atenuează cât și cele care agravează răspunderea învinutului.*

Potrivit art. 24 Cod penal, *persoana care a săvârșit o infracțiune în stare de ebrietate, produsă de alcool sau de alte substanțe, nu este liberată de răspundere penală. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei*, iar potrivit rechizitoriului, Oleinic Igor nu este învinuit că ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal, în stare de ebrietate.

Astfel, Colegiul constată că instanțele de fond corect au aplicat în privința lui Oleinic Igor prevederile art. 55 Cod penal, careva impedimente în acest sens, nefiind reținute.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul remarcă că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la menținerea sentinței instanței de fond, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind fondată și întemeiată, iar în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Urmare celor expuse, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, astfel

încât soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 aprilie 2018, în cauza penală în privința lui Oleinic Igor, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 27 decembrie 2018.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun